

Kerstsfeer

Anton Janse*

Aanleiding voor deze overpeinzing is een recent bezoek aan Zuid-Afrika. Om de lange reis door te komen had ik het boek van Geert Mak, "De eeuw van mijn vader" meegenomen. Voor mij een zeer herkenbaar verhaal, dat gedurende de 15 uren reis grotendeels verslonden is. Wellicht geïnspireerd door dit verslag, gingen mijn gedachten ook terug naar 'vroeger'.

In Zuid-Afrika weer eens een aantal familiebanden gekoesterd en aangehaald. Daarnaast ook een kustbezoek gebracht, het was daar inmiddels hoog zomer.

Op het strand nabij St. Lucia, noordelijk van Durban, richting Mozambiquaanse grens was het goed verzamelen. Qua fauna waan je jezelf op een Mioceen Loire bekken strand. *Arca*'s, *Lucinoridae* en fraaie *Cypraea*'s lagen op mij te wachten.

Op een enkele vroege wandelaar na was het strand verlaten, je zou zo een sloep van een Oostinjevaarder verwachten die gestrand is of naar vers drinkwater komt zoeken. Het achterliggende duingebied is imposant, begroeid met schraal, doornig gewas en bevolkt door slangen en schorpioenen. Heden ten dage zijn er betere plekken in de buurt om te verblijven.

Na terugkomst in het winterse Nederland, naderde de kerst met rasse schreden. Weinig weer om er op uit te gaan. "Marine shells of South Africa" van Steyn en Lussi op tafel om de recente vondsten op naam te brengen. Vervolgens nog tijd genoeg om nog wat restjes Doel en Langenboom uit te zoeken. Je realiseert jezelf dan dat het kerstvakantie is. Vroeger voor mij een spannende tijd. Even van het schoolwerk verlost en gelegenheid om de vondsten van het afgelopen jaar te rubriceren. U herinnert zich wellicht nog mijn verhaal "Beelden uit mijn kinderjaren", van een paar jaar geleden. Hierin beschreef ik de verzameltochten met mijn vader in het Zeeuwse.

Mijn vader werkte bij het onderwijs en als de omstandigheden meewerkten gingen wij in de herfstvakantie ook nog eens op expeditie. Texel was bijvoorbeeld een favoriete plek daarvoor. Uiteraard ging dat allemaal op de fiets. In de tijd daarna tot de kerstvakantie aan toe, was er geen tijd voor dit soort liefhebberijen. Werk, school, verenigingsleven vulden de week. Bovendien was de zaterdag ook nog voor de helft daarmee gevuld.

Maar dan breekt de kersttijd aan. Boom met echte kaarsjes in huis, in de huiselijke kring, vaak met vrienden erbij spelletjes doen. TV was er niet, ruim tijd voor ontspanning. Na de obligate kerkgangen het kerstdiner, meestal gebraden konijn van eigen kweek. Ik heb er geen 'Flappie syndroom' aan overgehouden. Dan, na het middagmaal kwam de Sunlight-zeep kist tevoorschijn, aspirobuisjes,

lucifersdoosjes en stevige kartonnen sigarettendozen vormden het opbergmateriaal voor de kostbare fossielen. De Fauna van Nederland, Kaas & ten Broek en Dorsman ter tafel als determinatiewerken. Voor de gelegenheid had mijn vader uit de bibliotheek van de NMV of Universiteit een of meerdere werken van Harmer of Wood geleend, wat een buitenkans was.

Belangwekkende passages werden overgetypt, afbeeldingen op transparantpapier overgenomen, op die manier is een berg werk verzet. Tot mijn verbazing werkte Arie Dogterom nog steeds op deze wijze: "Op mijn leeftijd is is een computer te ingewikkeld". Feit is dat, gedachtig aan m'n college dictaten, deze manier van werken het opnemen van kennis ten goede komt. Heden ten dage met onze makkelijk verkrijgbare internet kennis en fotokopie mogelijkheden, is dat een veel vluchtiger materie.

Met het toenemen van de welvaart zijn onze mogelijkheden en kennis enorm toegenomen. Toch denk ik vaak met genoegen aan de geschetste periode terug, net of toen "de aarde nog plat was". Zeker in de kersttijd, zoals nu, met de vondsten op tafel. Ik ben er van overtuigd dat dit in wezen ondergeschikt is aan de wekelijkse inhoud van dit feest. Voor mij is dit: Vrede voor een ieder. Dat wil ik u hiervandaan toewensen.

Brielle, Kerst 2002.

*Anton Janse, G. van Voornestraat 165,
3232 BE Brielle, email: acjanse@hetnet.nl